

Zasady dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

§ 1

Podstawa prawna

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 4 i pkt 7 lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 511) oraz § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 926).

§ 2

Definicja pojęć

Ilećroć w niniejszych zasadach jest mowa o:

1. **Funduszu** – oznacza to Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
2. **Rozporządzeniu** – oznacza to Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 926).
3. **Osobie niepełnosprawnej** – oznacza to osobę posiadającą orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki), lub o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wydane na podstawie odrębnych przepisów lub orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia.
4. **Osobie w wieku aktywności zawodowej** – oznacza to osobę pełnoletnią, która nie osiągnęła wieku emerytalnego.
5. **Barierach architektonicznych** – oznacza to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.
6. **Przeciętnym wynagrodzeniu** – oznacza to przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz.1383 z późn. zm.).
7. **Miejscu zamieszkania** – oznacza to miejsce zamieszkania zgodnie z art. 25 – 28 Kodeksu cywilnego.

8. **MOPR** – oznacza to Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.
9. **SRZiSON** – oznacza to Sekcję Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych
10. **Udzielającym dofinansowania** – oznacza to Prezydenta Miasta Włocławek lub osobę przez niego upoważnioną.
11. **Udziale własnym** – oznacza to wkład finansowy, jaki wnioskodawca zobowiązany jest wnieść w związku z dofinansowaniem;
12. **Pracowniku SRZiSON** – oznacza to pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za prowadzenie sprawy.
13. **Komisji oceniającej wnioski** – oznacza to Komisję oceniającą wnioski osób niepełnosprawnych o dofinansowanie ze środków PFRON, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

§ 3

Niniejsze zasady określają:

1. Warunki, jakie muszą spełniać osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie.
2. Tryb składania i zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie.
3. Zasady przekazywania i rozliczania przyznanego dofinansowania.

§ 4

Warunki, jakie muszą spełniać osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie.

1. O dofinansowanie ze środków Funduszu likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, będące mieszkańcami Miasta Włocławek (mające trudności w poruszaniu się), to jest osoby:
  - 1) leżące i wymagające opieki innych osób, poruszające się na wózkach inwalidzkich, przy pomocy chodzików, balkoników, protez oraz kul.
  - 2) z innymi dysfunkcjami narządu ruchu, co zostało potwierdzone zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez lekarza specjalistę, z którego wynika konieczność przystosowania lokalu mieszkalnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
  - 3) niewidome i niedowidzące,

jeżeli ta likwidacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem i jednocześnie osoba niepełnosprawna jest właścicielem nieruchomości lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości albo posiada zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkuje.

2. W pierwszej kolejności będą rozpatrywane wnioski osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej.
3. W przypadku dysponowania przez MOPR środkami finansowymi, w niewystarczającej wysokości, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych będą mogły otrzymać wyłącznie osoby niepełnosprawne poruszające się na wózku inwalidzkim oraz osoby leżące.
4. Dofinansowanie ze środków Funduszu nie przysługuje, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec Funduszu lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat

przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.

5. Dofinansowanie nie obejmuje kosztów likwidacji barier architektonicznych poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.
6. Dofinansowaniem ze środków Funduszu może być objęta likwidacja barier architektonicznych w budynkach i lokalach mieszkalnych już istniejących. Dofinansowaniem ze środków Funduszu nie mogą być objęte budynki, które są w trakcie budowy, a nie uzyskały pozwolenia na użytkowanie.

§ 5

Tryb składania i zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie.

1. Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w każdym czasie.
2. Wniosek o udzielenie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych wraz z kompletem wymaganych załączników należy składać w SRZiSON Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku. Druk wniosku należy pobrać ze strony www.bip.mopr.wloclawek.pl - zakładka „karty usług” lub osobiście w SRZiSON.
3. Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek osobiście bądź przez ustanowionego notarialnie pełnomocnika lub osobę upoważnioną do składania oświadczeń woli. W imieniu małoletnich i całkowicie ubezwłasnowolnionych osób niepełnosprawnych wniosek składa przedstawiciel ustawowy.
4. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku udzielający dofinansowania w terminie 10 dni występuje do osoby niepełnosprawnej o jego uzupełnienie lub złożenie dodatkowych dokumentów w przypadku, gdy złożone dokumenty w pełni nie potwierdzają konieczności dofinansowania likwidacji określonej bariery. Nie uzupełnienie wniosku w ciągu 30 dni powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
5. Informację o występujących uchybieniach wysyła się za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Prawidłowo zaadresowana korespondencja, która pomimo dwukrotnego awizowania nie została odebrana, uznawana jest za skutecznie doręczoną.
6. Udzielający dofinansowania rozpatruje wniosek w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku oraz informuje wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku w terminie 7 dni od dnia rozpatrzenia kompletnego wniosku.
7. Przyznanie dofinansowania nastąpi nie wcześniej niż po dokonaniu przez Radę Miasta Włocławek uchwałą podziału środków finansowych przyznanych Gminie Miasto Włocławek na dany rok, zgodnie z algorytmem, na poszczególne zadania.
8. Dofinansowania likwidacji barier architektonicznych przyznawane będą do wyczerpania środków finansowych.

9. Osoby niepełnosprawne, których wniosek o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych został rozpatrzony negatywnie z powodu wyczerpania środków finansowych w danym roku, mogą wystąpić o dofinansowanie ponownie, składając nowy wniosek.
10. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych może wynosić do 95 % kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.
11. Podstawą dofinansowania likwidacji barier architektonicznych ze środków Funduszu stanowi umowa zawarta pomiędzy Prezydentem Miasta Włocławek lub osobą przez niego upoważnioną a osobą niepełnosprawną, pełnomocnikiem lub jej przedstawicielem ustawowym.
12. Umowy na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zawierane i realizowane będą w roku budżetowym, w którym uchwalono środki na powyższe dofinansowanie zgodnie z uchwałą Rady Miasta Włocławek w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych Gminie Miasto Włocławek na realizację w danym roku zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.
13. Przy rozpatrywaniu wniosku bierze się pod uwagę:
  - 1) rodzaj i stopień niepełnosprawności,
  - 2) indywidualne potrzeby i możliwości osoby niepełnosprawnej oraz związek pomiędzy tymi potrzebami a wnioskowanym zakresem likwidacji barier architektonicznych, w kontekście wpływu likwidacji na ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywania podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Istnienie takiego związku stanowi warunek przyznania dofinansowania.
  - 3) sytuację mieszkaniową:
    - a) osoba zamieszkująca samotnie,
    - b) osoba zamieszkująca z rodziną, w tym inne osoby niepełnosprawne,
    - c) warunki mieszkaniowe,
  - 4) możliwość dofinansowania przez sponsora (np. zakład pracy, stowarzyszenia, fundacje lub inne podmioty),
  - 5) wcześniejsze korzystanie przez Wnioskodawcę ze środków Funduszu, w tym na cel o który wnioskuje,
  - 6) ilość złożonych wniosków na dany cel rozpatrzonych odmownie z powodu wyczerpania limitu finansowego na dany rok, w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna spełnia wszystkie wymagane warunki,
  - 7) sytuację materialną według kryterium dochodowego wskazanego poniżej:

Lp.	Kryterium dochodowe dla osoby we wspólnym gospodarstwie domowym (netto) w złotych	Kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej (netto) w złotych	Wysokość dofinansowania określona w procentach (%) do robót związanych z zakresem likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami i możliwościami wnioskodawcy
1	od 0,00 do 514,00	od 0,00 do 643,00	95 %
2	od 514,01 do 1.500,00	od 634,01 do 1.800,00	80 %
3	powyżej 1.500,01	powyżej 1.800,01	65 %

14. Pracownik SRZiSON odpowiedzialny za prowadzenie spraw likwidacji barier architektonicznych dokonuje formalnej i merytorycznej oceny złożonego wniosku. Ocena merytoryczna wniosku oprócz uzasadnienia potrzeby likwidacji barier architektonicznych, uwzględnia także wynik wizji lokalnej przeprowadzonej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej przez pracownika SRZiSON oraz inspektora nadzoru budowlanego.
15. Pracownik SRZiSON w trakcie rozpatrywania wniosku może żądać od osoby niepełnosprawnej dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień w celu prawidłowego rozeznania sprawy.
16. Rozpatrywanie wniosków odbywa się w dwóch etapach, z zastrzeżeniem, że do drugiego etapu przechodzą tylko te wnioski, którym Komisja oceniająca udzieli rekomendacji do zawarcia umowy o dofinansowanie:

1) etap pierwszy obejmuje:

- a) sprawdzenie wniosku pod względem formalnym,
- b) dokonanie wizji lokalnej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej z udziałem pracownika SRZiSON i inspektora nadzoru budowlanego w celu weryfikacji danych zawartych we wniosku, stwierdzenia możliwości do zastosowania rozwiązań technicznych, architektonicznych i budowlanych zgodnie ze sztuką budowlaną i ogólnymi standardami likwidacji barier architektonicznych z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej. Podczas wizji lokalnej sporządzana jest dokumentacja fotograficzna aktualnie istniejących barier architektonicznych,
- c) zebranie niezbędnych informacji i dokumentów umożliwiających dokonanie oceny wniosku decydujących o tym, czy dany proponowany zakres robót, związany z likwidacją barier architektonicznych umożliwi lub znacznie ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem,
- d) dokonanie oceny merytorycznej wniosku przez Komisję oceniającą,
- e) przekazanie informacji o negatywnym rozpatrzeniu wniosków osobom niepełnosprawnym, których wnioski nie uzyskały rekomendacji do zawarcia umowy o dofinansowanie.

2) etap drugi obejmuje:

- a) przekazanie informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosków i zakresie prac zakwalifikowanych do dofinansowania osobom niepełnosprawnym, których wnioski uzyskały rekomendacje do zawarcia umowy o dofinansowanie,
- b) osoby niepełnosprawne, o których mowa wyżej składają do SRZiSON w zależności od zakwalifikowanego zakresu robót: projekt budowlany, jeżeli jest wymagany, szkice pomieszczeń uwzględniające stan przed i po wykonaniu planowanego zakresu robót oraz szczegółowy kosztorys inwestorski (ofertowy) uwzględniający zakwalifikowany zakres prac,
- c) inspektor nadzoru budowlanego w SRZiSON dokonuje sprawdzenia projektu budowlanego, jeżeli jest wymagany, kosztorysu inwestorskiego (ofertowego) pod względem poprawności rozwiązań technicznych, zastosowania średnich cen i zgodności z zakresem likwidacji barier ustalonym jako kwalifikowany do dofinansowania, a wyniki weryfikacji przekazuje pracownikowi SRZiSON,
- d) projekt budowlany, jeżeli jest wymagany, kosztorys inwestorski zaakceptowany przez inspektora nadzoru budowlanego i udzielającego dofinansowania stanowi załącznik do umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych,

- e) pracownik SRZiSON po otrzymaniu wyżej wymienionej dokumentacji zaakceptowanej przez inspektora nadzoru budowlanego przygotowuje umowę o dofinansowanie i powiadamia osobę niepełnosprawną o proponowanym terminie jej zawarcia.
17. Jeżeli w trakcie procesu rozpatrywania wniosków o dofinansowanie osoba niepełnosprawna zmarła, to wniosek nie podlega dalszemu rozpatrywaniu.
18. Rozpatrzenie wniosku nie podlega przepisom kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 6

Zasady przekazywania i rozliczania przyznanego dofinansowania.

1. Podstawę dofinansowania likwidacji barier architektonicznych ze środków PFRON stanowi umowa zawarta przez Prezydenta lub osobę przez niego upoważnioną z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem ustanowionym notarialnie.
2. Dofinansowanie obejmuje: koszt zakupu urządzeń, materiałów budowlanych oraz budowy lub robót budowlanych albo innych usług z zakresu likwidacji barier architektonicznych, zakupionych lub wykonywanych po przyznaniu środków finansowych i zawarciu umowy między wnioskodawcą a udzielającym dofinansowania.
3. Zakres rzeczowy i finansowy budowy lub robót budowlanych określa kosztorys inwestorski do którego może być dołączony projekt budowlany lub szkic mieszkania. Szczegółowy koszt urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności ustala się w oparciu o **średnie ceny publikowane w wydawnictwie kwartalnym SEKOCENBUD.**
4. Do obowiązków osoby niepełnosprawnej należy: uzyskanie uzgodnień, opinii i pozwoleń wymaganych przepisami szczególnymi oraz pozwolenia na budowę, zgłoszenie a także nadzór inwestorski- w koniecznych przypadkach.
5. Koszty uzyskania pozwolenia, zapewnienia nadzoru inwestorskiego, uzyskania niezbędnych uzgodnień i opinii pokrywa osoba niepełnosprawna.
6. Przekroczenie kosztów dofinansowania likwidacji barier architektonicznych ponad wysokość przyznanego dofinansowania, także w przypadkach, gdy niezbędne było wykonanie dodatkowych robót budowlanych wymaganych przepisami, w tym wiedzy techniczno-budowlanej, z obowiązującymi Polskimi Normami, osoba niepełnosprawna pokrywa ze środków własnych.
7. Osoba niepełnosprawna zobowiązana jest powierzyć wykonanie budowy lub robót budowlanych wybranym przez siebie podmiotom, z zastrzeżeniem udzielenia gwarancji na wykonane prace oraz z zachowaniem terminu ich wykonania określonego w umowie o dofinansowanie ze środków PFRON.
8. Osoba niepełnosprawna ponosi pełną odpowiedzialność za działania wykonawcy.
9. O zawarciu umowy z wykonawcą, osoba niepełnosprawna jest zobowiązana powiadomić SRZiSON w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy.

10. Osoba niepełnosprawna jest zobowiązana powiadomić SRZiSON, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, o każdej zmianie mającej wpływ na realizację jej zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie.
11. Odbiór prac likwidacji barier architektonicznych następuje po pisemnym zgłoszeniu złożonym w SRZiSON przez osobę niepełnosprawną informującym o zakończeniu prac. Do zgłoszenia należy dołączyć kosztorys powykonawczy.
12. Odbiór prac z zakresu umowy o dofinansowanie jest dokonywany przez pracownika SRZiSON i inspektora nadzoru budowlanego w miejscu likwidacji barier architektonicznych w obecności osoby niepełnosprawnej.
13. Zadaniem pracownika SRZiSON i inspektora nadzoru budowlanego jest stwierdzić prawidłowość wykonania umowy o dofinansowanie, w tym celu osoby te sprawdzają faktycznie wykonane prace, porównują je z przedłożonym przez osobę niepełnosprawną kosztorysem powykonawczym oraz sprawdzają prawidłowość przedstawionych na miejscu dokumentów rozliczeniowych (faktur, rachunków, dowodu zapłaty udziału własnego osoby niepełnosprawnej) pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym.
14. Przekazanie środków PFRON następuje po zebraniu następujących dokumentów:
  - 1) faktur lub rachunków wystawionych na osobę niepełnosprawną przez wykonawców lub dostawców, o terminie płatności nie krótszym niż 30 dni od daty ich wystawienia.
  - 2) podstawy ustalenia kosztu robót w formie kosztorysu powykonawczego lub umowy ryczałtowej (z tabelą ryczałtową), akceptowanej przez inspektora nadzoru budowlanego i osobę niepełnosprawną,
  - 3) protokołu końcowego odbioru robót, określającego zakres wykonanych robót podpisanego przez inspektora nadzoru budowlanego, pracownika SRZiSON oraz osobę niepełnosprawną,
  - 4) oświadczenia osoby niepełnosprawnej o wykonaniu zadania i braku zastrzeżeń, co do zakresu i jakości wykonanych prac określonych w umowie
  - 5) dowodu uiszczenia udziału własnego,
  - 6) rozliczenia zużycia materiałów wg pozycji kosztorysu, w przypadku rozliczenia rachunkami zakupu materiałów.
15. Przedłożone dokumenty podlegają weryfikacji przez inspektora nadzoru budowlanego pod względem zgodności z wnioskiem, uzgodnionym kosztem i zakresem robót oraz podpisaną umową.
16. Przekazanie środków finansowych PFRON następuje w terminie do 30 dni od dnia złożenia wymaganego kompletu dokumentów, bezpośrednio przelewem na wskazany rachunek bankowy wystawcy faktury lub osoby niepełnosprawnej, jeśli w całości pokryła koszty likwidacji barier.
17. W przypadku stwierdzenia usterek przy odbiorze zadania, przekazanie środków finansowych zostanie wstrzymane, aż do udokumentowania przez osobę niepełnosprawną usunięcia wad.

Katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności, jakie mogą być objęte dofinansowaniem ze środków Funduszu w ramach likwidacji barier architektonicznych

W ramach likwidacji barier architektonicznych, w zależności od rodzaju niepełnosprawności oraz związku z indywidualnymi potrzebami osoby niepełnosprawnej wybierają z poniższego katalogu urządzenia, materiały oraz rodzaje robót określając tym samym zakres likwidacji barier architektonicznych, który w szczególności obejmuje:

1. Budowę pochylni – podjazdu do budynku mieszkalnego wraz z poręczami zapewniającymi samodzielny dostęp do lokalu.
2. Dostawę, zakup i montaż:
  - 1) platformy schodowej
  - 2) windy krzesłkowej
  - 3) windy przyściennej
  - 4) innych urządzeń do transportu pionowego.
3. Roboty polegające na eliminacji progów – likwidacja poziomu podłogi w ciągach komunikacyjnych, łazience, kuchni, pokoju.
4. Przystosowanie drzwi:
  - 1) wybicie otworu drzwiowych (np. drzwi wejściowych, drzwi balkonowych) zapewniających osobie niepełnosprawnej samodzielny i swobodny dostęp do lokalu mieszkalnego, w przypadku gdy obecne wejście stanowi barierę architektoniczną,
  - 2) zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości ościeżnicy co najmniej 90 cm, wyłącznie dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim,
  - 3) zakup i montaż drzwi wejściowych o szerokości ościeżnicy co najmniej 80 cm, dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózku inwalidzkim lub balkoniku,
  - 4) zakup i montaż drzwi przesuwanych,
  - 5) zakup i montaż okuć do drzwi i okien, umożliwiających ich samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim – np. w kuchni i jednym pokoju, wybranym przez osobę niepełnosprawną,
  - 6) zakup i montaż okuć do drzwi i okien przystosowanych do obsługi przez osoby poruszające się na wózku inwalidzkim (obniżenie klamki do wysokości 80 cm) – gdy montaż okuć nie jest możliwy,
  - 7) dostosowanie stolarki okiennej (obniżenie klamki) do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną, zamieszkującą z inną osobą niepełnosprawną lub samotnie.
5. Wymianę okładziny podłogowej, jeżeli stwarza ona zagrożenie dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, o kulach, przy pomocy balkoników, itp.
6. Adaptację pomieszczenia na funkcję higieniczno – sanitarną – w przypadku jego braku lub gdy ze względów funkcjonalnych korzystne jest nowe jego usytuowanie lub przystosowanie do potrzeb osoby niepełnosprawnej.
7. Przystosowanie już istniejącego pomieszczenia higieniczno – sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej:
  - 1) zakup i montaż wanny niskodennej, antypoślizgowej, o maksymalnej wysokości 55 cm od poziomu posadzki,
  - 2) zakup i montaż płaskiego brodzika prysznicowego – bezprogowego o wymiarach 90x90 cm lub wykonanie odpływu w posadzce z kratką ściekową,
  - 3) zakup i montaż krzesła prysznicowego, podnośnika wannowego lub innego urządzenia ułatwiającego osobie niepełnosprawnej korzystanie z wanny lub prysznica,
  - 4) zakup i montaż zestawu muszli ustępowej, przystosowanego dla osoby niepełnosprawnej (obniżenie / podwyższenie),
  - 5) zakup i montaż umywalki przystosowanej do potrzeb osoby niepełnosprawnej w przypadku:

- 6) dostosowania wysokości (osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim), zmiany jej lokalizacji i wielkości, wynikających z ogólnego przystosowania łazienki,
  - 7) zakup i montaż uchwytów ułatwiających osobie niepełnosprawnej korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych,
  - 8) zakup i montaż baterii łazienkowych (jednouchwytowych z mieszaczem) ułatwiających osobie niepełnosprawnej korzystanie z urządzeń higieniczno – sanitarnych,
  - 9) zakup i montaż parawanu, zasłony prysznicowej lub drzwi prysznicowych, podyktowany przystosowaniem pomieszczenia łazienki,
  - 10) położenie płytek ściennych w obrębie likwidowanej bariery (do 8 m²) – przy prysznicu lub wannie, umywalce,
  - 11) wymiana okładziny podłogowej na posadzkę antypoślizgową.
8. Przeróbkę wewnętrznych instalacji: wodno – kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej, C.O dostosowując ją do potrzeb montowanych urządzeń w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych.
9. Zainstalowanie gniazd tynkowych i wyłączników w strefie dostępnej dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim.
10. Przystosowanie wyposażenia kuchni do samodzielnej obsługi przez osobę niepełnosprawną w tym:
- 1) obniżenie i obudowa zlewozmywaka oraz zakup i montaż niskich blatów, umożliwiających dojazd wózkiem inwalidzkim,
  - 2) zakup i montaż ruchomych półek oraz pojemników na specjalnych prowadnicach,
  - 3) zakup i montaż zawiasów umożliwiających otwieranie drzwiczek pod kątem większym niż 90 (do 170).
11. Wykonanie dodatkowego oświetlenia w pomieszczeniu lub zmiana sposobu oświetlenia.
12. Oznakowanie wyposażenia lokalu i ciągów komunikacyjnych różnym kolorem i/lub fakturą.

W zależności od indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej i w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dofinansowaniem ze środków PFRON mogą być objęte zakupy urządzeń (wraz z montażem) lub wykonanie usług z zakresu likwidacji barier architektonicznych nie wymienione w katalogu.

DYREKTOR
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
we Włodawku
Piotr Grudziński

RADCA PRAWNY
Ewa Sidniewska
Tr - 749